

Neredeyiz?

Prof. Dr. Pınar Aydın (*)

Eğitim kişinin bilgi, beceri ve tutumlarında çağdaş bilimsel düzeye doğru değişiklik gerçekleştirmektir. "Bilgi", konuyla ilgili, o kişi tarafından bilinmeyenleri öğrenmek iken, "Beceri" öğrenilen konuyu uygulayabilmek, "Tutum" ise bilgi edinilmiş ve becerilebilen konuyu günlük yaşama yerleştirmek anlamındadır. Tıp uygulamalarının bilgi ile beraber beceri ve tutum davranışlarını içerdiği hepimizce bilinen bir gerçektir.

Tıp alanında "eğitimin" ve eğitimin ayrılmaz parçası olan "değerlendirmenin", sadece kitap bilgisini içermediği, pratik becerinin ve bu becerinin kullanımını da içermesi gerektiği bilinmektedir. Mezuniyet öncesi eğitimde yaygın bir biçimde kullanılmakta olan "probleme dayalı eğitim" ve "kanıta dayalı tıp" yöntemlerinin değerlendirilmesi için geliştirilen "nesnel örgün klinik sınav" modelleri de giderek yaygın ve kabul edilmiş kullanım alanları bulmaya başlamıştır.

Türk Oftalmoloji Derneği (TOD), temel kavramlarla bizlerin buluşmasını sağlayan, toplumun sağlığı ve bilimde sorgulamanın ilk ayağı olan günün doğrusunu, meslektaşlarına yaymak için yeni yapılanmayı başarmıştır. TOD, 2001 yılında Türk Oftalmoloji Derneği-Eğitim Değerlendirme Kurulu (TOD-EDK) veya kuruluşundaki adıyla Türk Oftalmoloji Yeterlilik Kurulu (TOYK) kurulmasıyla eğitimin standardizasyonu ve düzeyinin yükseltilmesi alanında faaliyetleri başlatmıştır.

TOD-EDK, hem TOD Müfredat Komisyonunca hazırlanan oftalmoloji müfredatı çalışmalarından yararlanmış, hem de sınav yaparak eğitimin değerlendirilmesi ve eğitimde gerekliliklerin saptanması çalışmalarını gerçekleştirmiştir.

İlk aşamada, bilimin evrensel olduğuna ve değerlendirmenin de evrensel ölçütlere göre olması gerektiğine inanan TOD-EDK, yaptığı yazılı sınavı, Uluslararası Göz Konseyi (International Council of Ophthalmology=ICO) ile anlaşarak, ICO tarafından 1995'ten bu yana her yıl, giderek artan sayıda (61 ülkede, 92 merkezde) yapılan, Temel ve Klinik Bilimleri içeren 2 bölümlü sınavı, aynı sorularla, Türkçe olarak gerçekleştirmeye başlamıştır. 1995'ten beri uygulanan ve şimdiye dek 12,000'den fazla göz hekiminin katıldığı ilk aşama Temel Bilim bölümünün çevrildiği diller Fransızca, Almanca, İspanyolca ve Portekizce ve Türkçe'dir. Klinik Bölümü ise dünyada İngilizce dışında sadece Türkçe'ye çevrilmektedir.

İkinci aşamada da beceri ve tutum değerlendirmesi, diğer bir deyişle bir muayene veya işlemin nasıl yapıldığı ile bir hastanın tanı ve tedavisindeki tutumun değerlendirilmesi amacıyla "Nesnel Örgün Klinik Sınav" (NÖKS; Objective Structured Clinical Examination=OSCE) tarzında sınav uygulaması yapılmıştır. Başarılı bir uygulama olan bu sınavda muayene, tanı, reçete yazma, iletişim ve etik açılardan beceri ve tutum değerlendirilmiştir. Bu sınavdan elde edilen deneyimler uluslararası bilimsel bir mecmuada yayınlanmaya değer bulunmuştur (1).

Dünyada ilk yeterlilik sınavı 1915'de ABD'de oftalmoloji alanında yapılmıştır. Halen ülkemizde diğer uzmanlık dallarında da uygulanmaya başlanan bu değerlendirme sınavlarının sonuçlarının, ilk olarak oftalmoloji alanından yayınlanması, oftalmologların 1915'te başlattıkları öncülük misyonunu ülkemizde de sürdür-

(*) TOD-EDK Mali Sekreteri, ICO Danışma ve Sınav Komisyonu Üyesi

mekte olduklarının bir göstergesidir. Oftalmoloji alanında Avrupa'da ilk, dünyada da üçüncü çalışma olan bu makale ülkemiz ve derneğimiz açısından bir gurur ve eğitim standardizasyonu ile iyileştirilmesini aynı hızla geliştirilerek devamı açısından bir sorumluluk vesilesi olmuştur.

Zaman içinde standartların değişmiş olmasına rağmen, bilginin ölçülebilirliğinin halen devam etmesi umut vericidir. Özgür düşüncenin ilk adımı olan kanıtlanmış bilgi birlikteliği her zaman gelişmenin anahtarı

olacaktır. Sınavların geçerliliğini ise katılımcıların belirler. Evrensel ölçekte sürekli başarımızın anahtarı, standardizasyonun önemine inanan ve bunu sınava katılımınız ile sağlayan sizlersiniz.

KAYNAK

1. Aydın P, Günalp İ, Hasanreisöglü B, Ünal M, Turaçlı ME: A pilot study of the use of objective structural clinical examinations (OSCE) for the assessment of ophthalmology education. Eur J Ophthalmol 2006;16:595-603.